

Ds. T.J. Keegstra – H.C. Zondag 10

Ps. 27: 1, 3, 4

Ps. 27: 6, 7

Ps. 31: 1, 9, 11 en 13

Ps. 31: 12, 14

Ps. 104: 1, 8, 10

Lezen: Handelingen 17:22-24, Romeinen 8: 31-39

Tekst: H.C. Zondag 10

Gemeente van de Here Jezus, broeders en zuster,

Veel christenen kunnen met wat we hier belijden, niet meer uit de voeten vandaag. Want, zegt men, als het waar is dat God alle dingen onderhoudt en regeert, waarom is er dan al die moeite in de wereld? Men wijst dan op ziekten als kanker en aids; op de vele verkeersongelukken; op de aardbevingen en overstromingen van de laatste jaren; op de krottenwoningen bv. in Brazilië; op de droogte in Afrika en op wat men 'de onrechtvaardige verdeling van de goederen' noemt. Als er een God is, hoe kan Hij zulke dingen dan toelaten? Er is geen God.

Anderen gaan niet zo ver maar kunnen toch niet geloven dat al dat lijden ons toekomt uit de Vaderhand van God. De leer over God die -zoals men zegt- 'onschuldigen' doet lijden zou een 'theologisch sadisme' zijn. Ze zou God tot een 'beul' maken. Daarom weigert men ook het lijden van de Here Jezus te aanvaarden.

Men verwerpt dus het plaatsvervangende lijden van de Here Jezus. Maar daardoor raakt men juist in de knoop. Want als u deze zondag wilt verstaan, moet u geloven dat de God en Vader van onze Here Jezus Christus om Hem weer onze God en Vader is. Dat is de basis van deze zondag 10! Nee, dat betekent niet dat we alle dingen die gebeuren, dan ook begrijpen. We kunnen niet achter Gods schermen kijken. Maar dat hoeft ook niet. Want achter die schermen is de Here Jezus. Hij heeft Zich aan Vaders rechterhand gezet. Daarom kunnen wij verder. In stil vertrouwen dat wat Vader doet, goed is. Want dat heeft allemaal met de Here Jezus te maken.

Ik vat de tekst zo samen:

Om Christus is God een Vader die altijd voor ons zorgt.

We zien:

1. De omvang
2. Het doel
3. De troost van die zorg

Broeders en zusters, jongens en meisjes,

1. Het gaat dus over Gods voorzienigheid. Of beter: Over God die alles voorziet. Die alles regelt en zorgt voor alles.

U voelt: Dat is iets anders dan het neutrale 'De Voorzienigheid'. Daarbij kun je aan God denken maar ook aan de één of andere kracht die ergens in de wereld werkzaam is. Die kracht kan dan van alles zijn. Ze kan zelfs 'Het Toeval' zijn. In de kerk spreken we nooit neutraal. Zeker niet als het over de HERE gaat. Hij is niet: De Voorzienigheid. Hij is om de Here Jezus onze Vader die het voorziet.

Natuurlijk heeft dat ook met kracht te maken. Zelfs met almachtige kracht! Want voorzienigheid is dat God wat Hij bij de schepping deed ontstaan, ook doet voortbestaan. Van seconde tot seconde gaat er een enorme krachtstroom van Hem uit. Al wat bestaat houdt Hij vast met zijn almachtige hand.

Dat de aarde nog altijd met duizelingwekkende snelheid om zijn as draait en zo zich om de zon beweegt, daar zit Hij achter. Heel dat ingenieuze stelsel met zon als middelpunt is, is in de hand van God.

Het leven en bewegen, het groeien en de voortplanting van de schepselen op het land en in de zee, is er alleen door Hem. Ook wij, mensen, bestaan door Hem. "Hij geeft zelf aan allen het leven en de adem en alles", zegt Paulus op de markt te Athene. Hij heeft ook voor ieder volk "de hun toegewezen tijden en de grenzen van de woonplaatsen bepaald." En Hij is niet ver "van een ieder van ons. Want in Hem leven wij en bewegen wij ons en zijn wij." (Hand. 17).

Onze catechismus spreekt daarom niet alleen van een almachtige, maar ook van de tegenwoordige kracht van God. Zijn kracht is altijd en overal bij alles en allen aanwezig. God is en werkt met zijn kracht in heel de wereld. Die wereld is het toneel van de werkingen van God. Al wat u ziet en hoort en voelt, alle engelen, mensen, dieren en planten, alle vormen, klanken en bewegingen, zijn er omdat God daarin werkt. En dit zo dat ze zijn en blijven wat ze zijn. Om van te duizelen, zo geweldig!

Waar je als gelovig kind van God ook kijkt, daar ontdek je het werk van God. 'Mij spreekt de bloeme een tale, mij is het kruid beleefd; mij groet het altemale, dat God geschapen heeft.'

En dat is nog lang niet alles. Want hoe doet de HERE dit? Als ongeïnteresseerd Toeschouwer? Nee, zegt de catechismus: Voorzienigheid is dat God alle dingen als met zijn hand in stand houdt en regeert. Die dingen gebeuren niet toevallig, Gods Vaderhand schikt ze ons toe: 'Alle schepselen zijn zo in zijn hand, dat zij zich tegen zijn wil niet roeren of bewegen kunnen.'

Wat ligt daar een troost in! Want die 'hand' spreekt aan de éne kant van Gods macht. Het spreekt tegelijk van teerheid en bescherming. "Mijn tijden zijn in uw hand." (Ps. 31:16). Ook in het dodenrijk "zal uw hand mij geleiden." (Ps. 139:10). "Gods kinderen zijn de schapen van zijn hand." (Ps. 95: 7). "En niemand kan hen roven uit de hand van de Here Jezus of uit de hand van zijn hemelse Vader." (Joh. 10:28,29).

Zo. geweldig is Gods voorzienigheid! Daarin openbaart God zijn Vaderliefde die beschermen en bewaren wil. Maar die overstromingen dan? En die aardbevingen? Die verkeersongevallen? En al die moeiten die de catechismus noemt? Of die krottenwijken in Brazilië? De droogte in Afrika? En die onrechtvaardige verdeling van de goederen?

In één van de verklaringen die ik gebruikte, werd gezegd dat het in deze zondagen zou gaan over wat de oude geloofsleer 'de aller-bijzonderste voorzienigheid' noemde. Men bedoelde daarmee: Gods vaderlijke zorg in het leven van zijn kinderen. Het zou hier dus niet over Auschwitz gaan. Ook niet over armoede in het algemeen. Maar hierover hoe een arme die tegelijk een gelovig kind van God is, zijn armoede beleeft.

Die verklaring is struisvogelpolitiek. Je steekt het hoofd in het zand als je ongelovige buurman door een ongeluk om het leven komt. Of als er in Afrika honderden mensen, vooral kinderen, verhongeren. Of als niet jijzelf maar een ander wordt uitgebuit. En het gevaar is groot dat we Vader zo een slechte naam bezorgen. Hij zorgt goed voor zijn kinderen. Maar voor de anderen - nee!

Antw. 27 spreekt anders. Het gaat daar over de almachtige en tegenwoordige kracht van God, waardoor Hij hemel en aarde, met alle schepselen, als met zijn hand in stand houdt en regeert. Daarbij kun je niet alleen aan Gods kinderen denken. Dat blijkt ook hieruit dat als bewijsplaats Hand. 17:25-28 wordt genoemd. Paulus spreekt daar over het menselijke geslacht aan wie God de aarde als woning gaf "En Hij heeft de hun toegemeten tijden en de grenzen van hun woonplaatsen bepaald, opdat zij God zouden zoeken, of zij Hem al tastende vinden mochten, hoewel Hij niet ver is van een ieder van ons."

Ik denk ook aan wat de Here Jezus zegt, dat we onze vijanden moeten liefhebben en bidden voor wie ons vervolgen, "opdat gij kinderen moogt zijn van uw Vader die in de hemelen is; want Hij laat zijn zon opgaan over bozen en goeden en laat het regenen over rechtvaardigen en onrechtvaardigen."

Geen schepsel ter wereld valt buiten de hand van God. Hij zou dan meteen in de afgrond van de buitenste duisternis vallen. En daarin valt in deze bedeling niemand. Want vandaag is het heden van de genade. Ook voor de antieke en de moderne heidenen! "Opdat zij Hem al tastende vinden mochten", zegt Paulus. Ook voor de heidenen is God nog eindeloos goed. Zonder Hem komt van hen ook niemand om! Zoals ook buiten zijn wil geen musje ter aarde valt. Dat wil God niet!

Alleen, denk niet, dat als uw buurman of ook uzelf, door een dronkenman wordt aangereden, Vader dan onze dood wel zou willen. Precies omgekeerd: God wil niet onze dood, maar ons leven! Daarom wil Hij ook niet dat een dronkaard achter het stuur gaat zitten. Of dat Hij uitbuiting goed zou vinden. Niet voor niets zegt Hij: Gij zult niet stelen. God is echt niet een God die tegelijk het goede en het kwade wil. Hij is alleen goed! Een zeer overvloedige bron van al het goede. (Art.1 NGB) Hij is zo goed dat Hij zelfs zijn enige Zoon in de wereld zond, opdat ieder die in hem gelooft niet zal verloren gaan, maar het eeuwige leven hebben.

Wat wil God? "Dat alle mensen Hem al tastende vinden mochten", zegt Paulus tegen de Atheners in Hand. 17. Helaas vinden de meesten Hem daar niet. Ze gaan aan Paulus' preek voorbij. Anderen vallen later weer af. Zo is vandaag Europa bezig van hem af te vallen. Men aanvaardt God niet meer in de Zoon van zijn liefde. Men verwerpt die Zoon. Dat maakt Hem boos zodat Hij komt met zijn toom.

Mag Hij boos worden als wij zijn Zoon verwerpen? Mag Hij daarover toornen? En gaat het ons aan om, als die toom uitslaat en hele volken getroffen worden, Hem dan een 'beul' te noemen?

Hier wreekt zich dat men wel spreekt over God, maar men kent Hem niet. Want men gelooft niet wat de Enige die Hem kent, omdat Hij aan de boezem van de Vader was, in de Bijbel zegt van Hem. Dat zijn liefde zelfs zijn eigen Zoon voor ons overgaf!

Waarom? Omdat toen wij Hem verloochenden, Hij Zichzelf niet kon verloochenen. Daarom bleef hij trouw aan zijn plan om de aarde met de hemel te verenigen. Koste wat het kost. En het koste Hem veel: Zijn eigen Zoon.

2. Dat is het tweede: Het doel van die zorg.

Ja, want daarom gaat het Vader. Ter wille van dat ideaal heeft Hij zijn eigen Zoon gezonden om alle dingen weer met Zichzelf te verzoenen, hetzij wat in de hemel hetzij wat op de aarde is.

Daarvoor heeft de Here Jezus veel moeten presteren. Want door de zonde was het niet veel zaaks meer met Gods wereld. Daardoor was ze van paradijs tot ruïne geworden. Een troosteloze wildernis. Een chaotisch huis waar -als straf op de zonde- de overste van de wereld het voor het zeggen heeft gekregen. Alleen doordat de Here Jezus door zijn kruis ons weer de vrede bracht, kon ze nog weer paradijs worden! Dat bepaalt nu óók de voorzienigheid van God. Voor de komst van de Here Jezus werd alles dienstbaar aan die komst gemaakt. En "na de reiniging van de zonden tot stand gebracht te hebben, heeft Hij zich gezet aan de rechterhand van de majesteit in de hoge", zegt Hebr. 1. Om zijn offer mag de Here Jezus resideren op de troon van God!

Wie regeert de wereld? Dezelfde die eerst ons heeft verzoend door zijn kruis. Zo wordt de wereld uit haar faillissement verlost. Om het kruis mag de Here Jezus haar vanaf de troon naar de volmaking brengen! Daarom gaat het vandaag. Niet allereerst om ons maar om die volmaking. Om de restauratie van de schepping! Om het herstelde paradijs! En dat betekent meteen troost voor ons. Want om de Here Jezus wil God weer onze God en Vader zijn. Wat Hij daarom doet om Hem, dat raakt ook ons. Als ik 's morgens wakker word en de zon schijnt in de ramen, dan is dat om zijn genade in de Here Jezus. Hij blijft daaraan trouw. Dus kan ik weer geloven, dat geen schepsel mij van zijn liefde scheiden zal.

Of als Hij wolken zendt en voor de aarde regen bereidt, dan doet Hij dat weer als de God en Vader van onze Here Jezus, die om Hem weer mijn God en Vader is. Hij is de God van het verbond die daarin de gemeenschap zoekt van dat verbond: het nieuwe Jeruzalem op een reine aarde. God doet nooit zo maar iets. Hij is en blijft de God van het verbond.

Hij is de HERE als Hij het licht formeert en de duisternis scheidt. Of als Hij heil bewerkt en onheil scheidt. En als Hij het gras doet uitspruiten en voor de bergen heil bereidt. Maar ook als Hij de regen inhoudt en droogte geeft. Ook dat gaat niet buiten Hem om. Het is 100% naar de Schriften als de catechismus belijdt, dat er geen loof aan de bomen komt en dat er geen blad op de grond valt, zonder dat daarin Gods Vaderhand is.

Wat is Hij zó ons nabij! En hoe raakt zijn liefde alles aan! De boterham die ik eet; de melk die ik drink, mijn bank- en girorekeningen, ook het ziekbed waarop Hij me neerlegt, zijn Vaderhand schikt me dat alles toe. Hij is me daarin heel nabij. Ik moet dat alleen

zien en geloven.

Vruchtbare en onvruchtbare jaren zijn echt niet een kwestie van alleen maar een ozonlaag. Welvaart en crisis zijn beslist niet afhankelijk van alleen maar economische factoren. Of ik een goede boterham heb, hangt niet aan enkele procenten loon of aan sociale voorzieningen. Zo stelt men dat vandaag. En als er dan niet precies naar mijn wensen wordt gehandeld, dan wordt het stiptheid of staken. Men doet alsof God er buiten staat.

Hier belijden we dat daarin Vader is. Hij werkt in alles. Ook bv. in de afval van vandaag. Daarbij ontvallen zijn kinderen Hem niet. Laten we nooit denken dat één van ons Hem ooit uit de handen zou kunnen vallen!

Maar Hij stelt ons wel verantwoordelijk. Hij doet het Evangelie prediken met bevel van bekering en geloof. Negeren we dat bevel, dan bewerkt Hij dat we de leugen geloven. Opdat allen worden geoordeeld, die de waarheid niet geloofd hebben, doch een welgevallen hebben gehad aan de ongerechtigheid.

Het ligt dus niet aan Hem maar aan onszelf: Gij hebt niet gewild! En dan doet Hij daarover de oordelen komen, waarvan in het boek Openbaringen gesproken wordt. Die zijn heel verschrikkelijk maar geen beulswerk! Openb. 16 doet ons anders zien. Tot twee keer toe leest u daar: En zij bekeerden zich niet van hun werken. Dat spreekt van verdriet bij de HERE! Dat ze toch niet luisteren!

Of Hij Zich dus met alle schepselen bemoeit! Zelfs door zijn oordelen zoekt Hij de bekering van de weggevallen wereld! Hij wil haar nog behouden voor de nieuwe wereld! Daarvoor gebruikt Hij alles. Zelfs de zonde!

Toch is Hij niet de Bewerker van die zonde. Hij draagt er ook niet de schuld van. 'Want Zijn macht en goedheid gaan ons begrip zo te boven, dat Hij Zijn werk zeer goed en rechtvaardig beschikt en doet, ook al handelen de duivelen en goddelozen - die dronken chauffeur bijvoorbeeld - onrechtvaardig.' (Art. 13 NGB)

Daar moeten we ons maar aan houden zonder dat we een oplossing willen geven. Dat is niet onze opdracht. Wél dat we geloven. Om dan meteen getroost te zijn. Want Vader vergeet Zijn plannen niet. Hij houdt die vast tot in de eeuwigheid toe. Dwars door alle chaos en milieubederf heen, ook door alle zonde-uitbarstingen heen, komt Hij de nieuwe wereld brengen. Hij gaat de wereld richten in gerechtigheid opdat het nieuwe Jeruzalem op aarde zal komen.

O, dan blijven er wagen waarop we hier nooit een antwoord krijgen. Misschien gaat het voor ons wel door diepe dalen heen. Maar dit is en blijft zeker: Straks zal ik onberispelijk stralen voor de troon van God en van het Lam.

3. Dat is het derde: De troost van die zorg.

Want dat mag u nu belijden, broeders en zusters. Dat mogen ook jullie belijden, jongens en meisjes. Ook de kleintjes hier in de kerk. We mogen allemaal zeggen: Ik zal stralen straks. Want Vader voltooit zijn werk in de Here Jezus. Daar is zijn hart vol van. En wij zijn er bij betrokken. Want door genade mogen we kinderen en erfgenamen zijn. Daarom, zegt de Here Jezus, geldt wat Vader doet, "zelfs de haren van uw hoofd. Ze zijn alle geteld."

Zo persoonlijk is Gods voorzienigheid. Hij zorgt voor de wereld. Hij zorgt ook voor mij. Hij zorgt zelfs veel méér voor mij. Want ik ben niet maar een schepsel, ik ben zijn kind. Daarom omgeeft Hij mij van achteren en van voren, Hij legt zijn hand op mij.

Houdt dat maar vast: in voor- en tegenspoed. Want u hebt nu wel begrepen: Gods voorzienigheid is niet dat in uw leven altijd alles voor de wind gaat. Vader kan ook minder prettige dingen voor ons nodig vinden. Om onze volharding te werken (Jakobus). Daar gaat het Vader om. Ook als Hij u tegenkomt. Dan moeten we geduldig zijn, zegt de catechismus. Hij zet dat voorop zelfs. Misschien wel omdat dit bijzonder moeilijk is. Hoewel, dankbaar zijn in voorspoed is ook moeilijk. Want daarvan zegt de Schrift: "Of weet gij niet dat de lankmoedigheid van God u tot bekering leidt?" (Rom. 2:4).

Die bekering is bij voorspoed vaak niet onze sterkste kant. We vergeten zo gemakkelijk dat die van Vader komt. Hoe is het sinds de tweede wereldoorlog ook niet met ons Nederlandse volk gegaan. In de voorspoed ging het Hem vergeten. Met als vrucht dat

men voor zijn eigen belangen is gaan vechten. Ieder komt voor zijn eigen rechten op. En wij? Erkennen we als het anders gaat dan wij zouden wensen, daarin Vaders hand? Zijn we geduldig? Nee, dat is niet zeggen: Nou, als het moet dan moet het maar. Laten we ons er maar in schikken. Geduldig zijn is niet: je schikken maar: aanvaarden. De tegenspoed uit Vaders hand aanvaarden. Omdat je gelooft dat Hij je dat doet meewerken ten goede: Tot je behoud!

Wie dat doet, praat niet meer als de wereld over rechten van de mens. Recht op een menswaardig bestaan. Je vindt dat ook bij veel christenen vandaag. Misschien ook hier wel onder u. De Bijbel kent dat niet. Daarin lees je van rechten die de HERE gaf in het paradijs. Maar we hebben die verspeeld. We hebben alleen nog schuld: zware schuld.

Maar uit genade mogen we weer Gods kinderen zijn. En die genade heeft een belofte voor heden en toekomst. Daardoor hoeven we niet zo nodig over rechten te spreken. We hebben juist altijd genoeg. Want Gods genade is genoeg.

En wat de toekomst betreft, we mogen daarover best eens zorgen hebben. Wat is er na de ontspanning door wat er in Oost-Europa is gebeurd. niet weer ontzettend veel gebeurd! En zie je wat er nog gebeuren kan, dan houd je je hart soms vast: Wat zal de toekomst ons brengen?

Maar ook in die toekomst is er Vader die zorgt. Daar mogen we als zijn kinderen vast op rekenen. Want als Hij zelfs zijn eigen Zoon niet gespaard heeft, maar Hem voor ons allen heeft overgegeven, zal Hij ons met Hem dan niet alle dingen schenken? Hij maakt ook het kwade goed!

Golgotha leert ons dat God ons vertrouwen waard is! Schepselen mogen zich machtig voelen en zich sterk maken. Met al hun machtswaan en machtsvertoon kunnen ze één ding niet: ons scheiden van Gods liefde. Geen schepsel kan daar ooit tussen komen. Geen goddeloze. Geen duivel. Ook de dood niet. We zijn en blijven in zijn hand. Hetzij we leven, hetzij we sterven, we zijn in de liefde van de HERE. Tot in de gemeente van de uitverkorenen toe!

Dan komt het feest van die liefde: Ja zeker, Het bruiloftsfeest.

Amen.